

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۲/۱۰/۲۴ به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی (با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه کشور) و به استناد ماده (۲۶) قانون حفاظت از خاک مصوب ۱۳۹۸، آیین نامه اجرایی قانون مذکور را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی قانون حفاظت از خاک

ماده ۱ - در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱ - قانون: قانون حفاظت از خاک مصوب ۱۳۹۸.

۲ - سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست.

۳ - وزارت: وزارت جهاد کشاورزی.

۴ - ستاد ملی: ستاد ملی هماهنگی حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور موضوع ماده (۲) این آیین نامه.

۵ - پیشگیری: مجموعه اقداماتی که سبب جلوگیری از تخریب، هدررفت و یا آلودگی خاک می‌شود.

۶ - آلودگی آب: تغییر مواد محلول و یا معلق و یا تغییر درجه حرارت و دیگر خواص فیزیکی، شیمیایی و زیستی (بیولوژیکی) آب در حدی که آن را برای مصرفی که برای آن مقرر است مضر یا غیر مفید سازد.

۷ - حد قابل تحمل فرسایش: میزان فرسایشی (تن در هکتار در سال) که تأثیر سو^۰ بر کارکردهای مختلف خاک نداشته باشد.

۸ - کانون تخریب: اراضی یا مکان‌هایی که تحت تأثیر عوامل تخریب ناشی از حوادث

طبیعی یا فعالیت‌های انسانی، توان بهره دهی خاک در آنجا شدیداً کاهش یافته و یا عاملی برای تخریب خاک در مکان‌های دیگر باشند و برای اصلاح آنها، انجام اقدامات حفاظتی و بهسازی ویژه ضروری است.

۹ - حدنگار (کاداستر): فهرست مرتب شده اطلاعات مربوط به قطعات زمین که مشخصه‌های زمین مانند اندازه، کاربری، مشخصات رقومی، ثبتی و یا حقوقی به نقشه بزرگ مقیاس اضافه شده است.

۱۰ - خاک آلی : خاک هایی که دارای حداقل دوازده درصد (۱۲٪) کربن آلی باشند .

۱۱ - آب های نامتعارف : کلیه

آب هایی که غیر از اشکال معمول آب های سطحی و زیرزمینی شیرین وجود دارند مانند آب های شور و لب شور ، آب حاصل از تصفیه فاضلاب ، آب های سنگواره ای (فسیلی) و ژرف و آب حاصل از باروری ابرها .

۱۲ - امنیت خاک : حفظ و ارتقای کیفیت منابع خاک برای تولید غذا ، الیاف ، حفظ و نگهداری تنوع زیستی ، خدمات زیست بوم و سلامتی انسان ، حیوان و سایر موجودات زنده .

۱۳ - سند ملی آمایش سرزمهین : سندی است راهبردی مبتنی بر سیاست های کلی و ضوابط ملی مصوب شورای عالی آمایش سرزمهین .

۱۴ - فاضلاب : مطابق آیین نامه جلوگیری از آلودگی آب موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۲۴۱ / ت ۷۱ هـ مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۶ و اصلاحات بعدی آن ، هر نوع مایع با کیفیت نامناسب ، حاصل از فعالیت های صنعتی ، کشاورزی ، دامداری ، شهری و خانگی که به آب یا خاک تخلیه شود .

۱۵ - پساب : فاضلابی که مطابق استاندارد موضوع ماده (۵) آیین نامه جلوگیری از آلودگی آب موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۲۴۱ / ت ۷۱ هـ مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۶ و اصلاحات بعدی آن ، تصفیه شده باشد .

۱۶ - شور و قلیا : شوری و قلیایی بودن خاک به میزانی که منجر به کاهش توان تولید زیستی یا اقتصادی خاک یا ترکیبی از هر دوی آنها شود .

۱۷ - تنوع زیستی خاک

: ظرفیت (پتانسیل) وضعیت و شرایط زیستی (بیولوژیکی) خاک که می تواند در پایداری کشاورزی ، کاهش اثرات تغییرات اقلیمی و افزایش تاب آوری و در تغذیه ، داروسازی و اصلاح و پالایش خاک به کار آید .

ماده ۲ - به منظور هماهنگی و هم افزایی میان دستگاه های اجرایی برای انجام اقدامات لازم در سطح ملی و منطقه ای و نظارت بر تحقق خط مشی های مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور ، موضوع تصویب نامه شماره ۱۲۳۲۷۴ / ت ۱۴۰۰/۱۱ هـ مورخ ۱۳۷۴/۵/۱۰ ، ستاد ملی هماهنگی حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور به ریاست وزیر جهاد کشاورزی و با عضویت معاونین مرتبط وزیر جهاد کشاورزی ، سازمان حفاظت محیط زیست ، سازمان برنامه و بودجه کشور ، معاونت علمی ، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رییس جمهور ، سازمان ملی استاندارد ایران ، وزارت توانی و آموزش پژوهشی ، صنعت ، معدن و تجارت ، نفت ، نیرو ، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ، آموزش و پرورش ، ارتباطات و فناوری اطلاعات ، علوم ، تحقیقات و فناوری ، راه و شهرسازی و دادگستری و دو نفر متخصص در رشته های علوم خاک ، آبخیزداری و محیط زیست با ابلاغ رییس سازمان حفاظت محیط زیست و وزیر جهاد کشاورزی تشکیل می شود . وظایف ستاد ملی در چهار چوب قوانین و مقررات مربوط ، به شرح زیر است :

۱ - هماهنگی بین دستگاه های ذی ربط در راستای اجرای قانون ، خط مشی ها ، مقررات ، ضوابط و دستورالعمل های مربوط .

۲ - هماهنگی و هم افزایی در راستای تحقق خط مشی های مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار ، رفع چالش ها و تأمین امنیت منابع خاک کشور مبتنی بر توان زیست بوم کشور .

۳ - هماهنگی به منظور ارتقای سطح آگاهی عمومی ، علمی و تخصصی حفاظت از منابع خاک کشور و استفاده از توان فنی شرکت های دانش بنیان .

۴ - همکاری ، تبادل خدمات فنی و مهندسی و استفاده دستگاه های اجرایی از تجربیات و ظرفیت های سازمان های بین المللی و منطقه ای .

۵ - هماهنگی بین دستگاه های ذی ربط در راستای اجرای برنامه های توسعه ای مبتنی بر قانون ، خط مشی ها ، مقررات ، ضوابط و دستورالعمل های مربوط .

۶ - بررسی و هماهنگی در راستای اجرای برنامه ها و ضوابط حفاظت و اصول فنی بهره برداری پایدار از خاک در تمام کاربری ها در چهارچوب سند ملی آمایش سرزمنی و برنامه های توسعه ای کشور .

۷ - بررسی و اعلام نظر در خصوص پیشنهادهای دریافتی در راستای اجرای خط مشی های مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور .

۸ - هماهنگی ملی جهت ترسیب کردن در سطوح سرزمنی در راستای ارتقای امنیت حیاتی ، حفظ امنیت غذایی و کاهش اثرات تغییرات اقلیمی .

تبصره ۱ - دبیرخانه ستاد ملی ، در معاونت آب و خاک وزارت مستقر بوده و معاون آب و خاک وزارت به عنوان دبیر ستاد ملی تعیین می شود .

تبصره ۲ - به منظور پشتیبانی فنی از تصمیم گیری های ستاد ملی ، کارگروه تخصصی ستاد یادشده به ریاست دبیر ستاد ملی و متتشکل از نمایندگان ثابت و معرفی شده دستگاه های عضو (حداقل در سطح مدیر کل) ، تشکیل می شود . کارگروه مذکور می تواند برای انجام وظایف محله ، نسبت به تشکیل گروه های کاری مرتبط اقدام نماید .

تبصره ۳ - در استان ها ، کارگروه زیربنایی ، توسعه روستایی ، عشاپری ، شهری و آمایش سرزمنی و محیط زیست شورای برنامه ریزی و توسعه استان ، مسئولیت هماهنگی دستگاه های عضو متناظر استانی را بر عهده خواهد داشت .

ماده ۳ - دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ در تدوین پیش نویس برنامه های توسعه و اسناد و طرح (پروژه) های ملی ، منطقه ای و محلی ، خط مشی های مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک موضوع تصویب نامه شماره ۱۲۳۲۷۴-ت/۱۴۰۰/۱۰/۱۱ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۱ را مدنظر قرار می دهند .

ماده ۴ - وزارت مکلف است با همکاری سازمان و سایر دستگاه های اجرایی ذی ربط و در حدود اعتبارات مصوب مربوط ، نقشه پراکندگی خاک کشور با اولویت اراضی زراعی و باغی را حداقل در عمق صفر تا سی سانتی متری و مقیاس یک پنجاه هزارم ، ظرف پنج سال تهیه و برنامه مدیریت و حفاظت از آن را تدوین و ارائه نماید .

ماده ۵ - وزارت موظف است با همکاری سازمان و سایر دستگاه های اجرایی ذی ربط ، ظرف دو سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، نسبت

به شناسایی کانون های تخریب و فرسایش در منابع خاک کشور اقدام و برای هر یک ، برنامه عملیاتی جهت رفع یا کاهش اثرات آنها و یا اصلاح و بازسازی منابع خاک تخریب و فرسایش یافته را تهیه و اجرایی نماید .

ماده ۶ -

وزارت موظف است با همکاری سازمان و سایر دستگاه های اجرایی ذی ربط ، شیوه نامه تعیین مصاديق تخریب خاک را ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، تدوین و برای تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید .

ماده

۷ - آلوده کننده خاک ، باید بلافاصله ضمن ارائه گزارش آلودگی ، نسبت به توقف ورود آلودگی به خاک اقدام و ظرف (۳۰) روز نسبت به ارائه طرح بازسازی خاک های آلوده شده و اجرای آن پس از تأیید و تصویب نزدیکترین اداره حفاظت محیط زیست در مهلت مقرر از سوی آن اداره اقدام نماید . تأیید حسن اجرای طرح های مذکور به عهده آن اداره می باشد و آلوده کننده موظف به همکاری در موضوع این ماده خواهد بود .

تبصره ۱ - آلوده کننده موظف

است مناطق آلوده را ترسیدن به حدود مجاز آلودگی خاک در دوره های زمانی اعلام شده تحت نظارت نزدیکترین اداره حفاظت محیط زیست مورد پایش قرار داده و گزارش کتبی پایش را به آن اداره ارائه نماید .

تبصره ۲ - اداره حفاظت محیط زیست موظف است ظرف (۲۰) روز نظر خود را کتبی به آلوده کننده اعلام نماید .

ماده ۸ - وزارت موظف است با همکاری سازمان و وزارت کشور (ستاد

پیشگیری ، هماهنگی و فرماندهی عملیات پاسخ به بحران) نسبت به شناسایی و بازسازی خاک های تخریب یافته ناشی از حوادث طبیعی و غیرمتربقه ، با اولویت کاربری های کشاورزی و منابع طبیعی اقدام نماید .

ماده ۹ - سازمان موظف است با همکاری وزارت نیرو در چهارچوب آیین نامه جلوگیری

از آلودگی آب موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۲۴۱/ت ۷۱ هـ مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۶ و اصلاحات بعدی آن نسبت به شناسایی منابع آب آلوده (زیرزمینی و سطحی) که منجر به آلودگی خاک می شود ، اقدام نماید .

تبصره ۱ - در صورتی که

تولید ، توزیع و بهره برداری از آب های نامتعارف و با کیفیت غیراستاندارد در خاک منجر به آلودگی و یا تخریب خاک شود ، مطابق قانون و این آیین نامه با آلوده کننده و یا تخریب کننده خاک برخورد خواهد شد .

تبصره ۲ - سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور موظف است در حدود اعتبارات مصوب مربوط ، نقشه ظرفیت (پتانسیل) آلودگی طبیعی

خاک کشور را حداقل در مقیاس یک پنجاه هزارم با اولویت کاربری کشاورزی و منابع طبیعی ، ظرف دو سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و در اختیار سازمان ، وزارت و سایر دستگاه های ذی ربط قرار دهد .

ماده ۱۰ - دستورالعمل فنی و اجرایی مطالعه ، پیشگیری ، اصلاح و بازسازی خاک های شور ، قلیا و یا شور

و قلیا در کارگروهی متشكل از سازمان برنامه و بودجه کشور ، وزارت ، سازمان و وزارتخانه های نیرو ، صنعت ، معدن و تجارت و نفت ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و توسط وزارت ابلاغ می شود .

ماده ۱۱ - در اجرای ماده (۴) قانون ، وزارت و سازمان مکلفند مطالعات لازم برای تعیین ارزش اقتصادی خاک و هزینه های ناشی از آلودگی و تخریب

خاک با اولویت کاربری های کشاورزی ، منابع طبیعی و خاک های موضوع ماده (۱۶) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۳ را در زیست بوم (اکوسیستم) های مختلف مشتمل بر ارزش بازاری (تجاری) ، غیر بازاری نظیر خدمات محیط زیستی و تنوع زیستی را انجام و نتایج آن را در اختیار سازمان برنامه و بودجه کشور (مرکز آمار ایران) برای طی فرآیندهای لازم و درج در حساب های ملی قرار دهند .

ماده ۱۲ - دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ موظفند هزینه های پیشگیری و جبران خسارت واردہ به خاک (اعم از آلودگی و یا

تخریب خاک) ، ناشی از اقدامات ، عملیات ، طرح (پروژه) های عمومی ، عمرانی ، خدماتی ، توسعه ای و معدنی خود را برآورد و در اعتبارات طرح تملک دارایی های سرمایه ای مرتبط با حوزه وظایف خود در بودجه سنواتی پیش بینی و در موافقنامه های ذی ربط برای مبادله با سازمان برنامه و بودجه کشور نیز درج و با رعایت ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱ در سقف تخصیص هزینه و پرداخت نمایند .

تبصره - دستگاه های اجرایی مذکور موظفند مبالغ خسارت های واردہ را به حساب مشخصی که به درخواست سازمان و وزارت ، نزد خزانه داری کل کشور افتتاح می شود واریز نمایند .

ماده ۱۳ - وزارت موظف است در اجرای بند (پ) ماده (۷) قانون ، طرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، بانک اطلاعات ملی خاک کشور مشتمل بر گزارش

ها ، نقشه ها و داده های مکان دار مطالعات خاک شناسی و تناسب اراضی و آزمایشگاه های خاک شناسی و همچنین بانک نمونه منابع خاک کشور را ایجاد و دستورالعمل نحوه دسترسی به آن را تدوین و ابلاغ نماید .

تبصره ۱ - نقشه های موضوعی زمین لغزه ، فرسایش پذیری خاک و طبقه بندی اراضی از نظر میزان خطرپذیری ، شیوه نامه دسترسی متضایان به آن و دستورالعمل اجرایی

تهیه نقشه های پهنه بندی خاک از نظر کانی شناسی ، محیط زیستی ، زمین شناسی پزشکی و کشاورزی ، توسط وزارت با همکاری دستگاه های ذی ربط و سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه و ابلاغ می شود .

تبصره ۲ - به منظور جلوگیری از تکرار

مطالعات خاک و کاهش هزینه ها و در راستای ایجاد و به روزرسانی بانک اطلاعات ملی خاک کشور ، کلیه دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و تمام دستگاه هایی که به نحوی از بودجه عمومی کشور استفاده می کنند ، مکلفند طرف یک ماه پس از تأیید گزارش مطالعات ، نسخه ای از آن را به انضمام داده های مکان دار ، نتایج اندازه گیری ها و نقشه های مربوط ، در اختیار وزارت قرار دهند .

تبصره ۳ - در اجرای ماده (۷) قانون ، وزارت مکلف است مرکز علمی و تخصصی نظارت و تأیید کیفیت مطالعات خاک شناسی و تناسب اراضی برای کاربری های کشاورزی و منابع طبیعی را تعیین و اعلام نماید .

تبصره ۴ - سازمان زمین شناسی

و اکتشاف معدنی ایران موظف است با همکاری وزارت نیرو و سازمان نقشه برداری کشور ، نقشه های پهنه بندی خطر فرونژیست اراضی و نقشه های سیل خیزی را تهیه و یا به روزرسانی نموده و داده ها و اطلاعات آن را در اختیار بانک اطلاعات ملی خاک کشور قرار داده و امکان دسترسی و تبادل داده ها و اطلاعات ملی را صرفا بر اساس سطوح دسترسی تعیین شده توسط کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی فراهم نماید .

تبصره ۵ - وزارت مکلف است با همکاری دستگاه های

موضوع بند (ب) ماده (۷) قانون ، ضوابط اجرایی نحوه جلوگیری از تخریب خاک و کاهش خطرات در طرح (پروژه) ها و برنامه های عمرانی و توسعه ای ، شهری ، صنعتی و عملیات معدنی را تدوین و ابلاغ نماید .

ماده

۱۴ - وزارت موظف است ضوابط فنی و دستورالعمل مطالعات خاک شناسی و تعیین تناسب اراضی و نحوه نظارت بر آن برای کاربری های مختلف را ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و ابلاغ نماید .

ماده

۱۵ - وزارت موظف است در حدود اعتبارات مصوب مربوط و در راستای تحقق ماده (۸) قانون و به منظور حفظ حاصل خیزی و پایداری خاک و پایش کمی و کیفی خاک های کشور ، اقدامات زیر را انجام دهد :

۱ - تعیین مساحت و موقعیت مکانی گروه و درجه های منابع خاک کشور به تفکیک اراضی دیم ، آبی ، جنگل

، مرتع ، بیابان با اولویت اراضی زراعی و باغی و پایش تغییرات کاربری آنها حداقل در مقیاس یک بیست و پنج هزارم در بازه های زمانی پنج ساله و مشخص نمودن میزان تغییرات و محل تغییرات کمی این اراضی .

۲ - تعیین کیفیت

خاک های کشاورزی و منابع طبیعی از نظر ماده آلتی ، خصوصیات شیمیایی و حاصل خیزی خاک و پایش این خصوصیات حداقل در مقیاس یک بیست و پنج هزارم هر پنج سال یک بار و ثبت میزان تغییرات .

۳ - تعیین کیفیت خاک های کشاورزی و منابع طبیعی از نظر خصوصیات فیزیکی و پایش این خصوصیات حداقل در مقیاس یک بیست و پنج هزارم هر ده سال یک بار و ثبت میزان تغییرات .

۴ - تعیین حد قابل تحمل فرسایش خاک و میزان فرسایش خاک در مناطق و کاربری های مختلف با استفاده از روش های بومی شده مناسب و به روزرسانی آن در بازه های زمانی ده ساله .

۵ - تعیین وضعیت آلودگی خاک های اراضی زراعی و باغی حداقل در مقیاس یک بیست و پنج هزارم هر پنج سال یک بار و ثبت میزان تغییرات و ارسال گزارش به سازمان .

تبصره ۱ - دستورالعمل نحوه انجام پایش ، مشتمل بر مقیاس مطالعات ،

تعداد نمونه ها در واحد سطح ، شرایط نمونه برداری ، روش اندازه گیری ها و نیز شاخص های پایش تغییرات کمی و کیفی خاک ها ، ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، توسط وزارت تهیه و اجرا می شود .

تبصره ۲ - در صورتی که گزارش های پایش نشان دهنده کاهش کیفیت خاک در سطح منطقه

ای یا ملی باشد ، وزارت موظف است متناسب با موضوع ، دستورالعمل های مدیریتی و برنامه های اجرایی ، آموزشی و ترویجی لازم برای اصلاح و بهینه سازی کیفیت خاک در مناطق مذکور را تدوین و ابلاغ نماید .

تبصره ۳ - وزارت موظف

است به منظور نظارت بر کیفیت و کمیت منابع خاک کشور و جلوگیری از تخریب آن ، ارتباط بین خصوصیات فیزیکی ، شیمیایی و زیستی خاک با حدنگاری (کاداستر) با اولویت اراضی کشاورزی را فراهم آورد .

تبصره ۴ - وزارت موظف است ضوابط فنی و دستورالعمل نحوه

پایش کیفیت و کمیت خاک در تغییر کاربری های مجاز احتمالی را بر مبنای ارزش اقتصادی خاک به گونه ای که متنضم ارتقای پایداری خاک باشد ، ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و اجرا نماید .

ماده ۱۶ - در اجرای مواد (۹) و (۱۰) قانون ، تولیدکنندگان ، واردکنندگان و توزيع

کنندگان موظفند تمامی انواع کود ، بستر کشت ، آفت کش ها ، سم و بهبوددهنده های رشد گیاه تولید داخل و وارداتی را پیش از عرضه ، با رعایت ماده (۱۸) قانون و مقررات مربوط به آن ، در وزارت ثبت نمایند .

- تبصره ۱

دستورالعمل و شیوه نامه های مدیریت و نظارت بر ورود ، تولید ، بسته بندی ، توزيع ، فروش ، مصرف و ثبت و پایش انواع کودها ، بهسازهای خاک و بهبوددهنده های رشد شیمیایی - آلی و زیستی و شرایط مسئول فی فروشندها ، تولیدکنندگان ، توزيع کنندگان و نسخه نویسان مصرف کود با رعایت ماده (۱۸) قانون و مقررات مربوط به آن ، ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه توسط وزارت تهیه و ابلاغ می شود .

تبصره ۲ - مصرف کنندگان انواع کودها ، بهسازهای خاک و بهبوددهنده های رشد شیمیایی - آلی و زیستی موظف به استفاده از مواد کودی دارای شماره ثبت از وزارت می باشند .

تبصره ۳ - وزارت در ثبت انواع کودها ، بهسازهای خاک و بهبوددهنده های رشد شیمیایی - آلی و زیستی علاوه بر اطلاعات تخصصی خود

، ضوابط محیط زیستی و بهداشتی را از سازمان حفاظت محیط زیست ، سازمان انرژی اتمی ایران ، وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و سازمان ملی استاندارد ایران ، استعلام و در شیوه نامه درج خواهد نمود .

تبصره ۴ - مقدار حداکثر

پنج کیلوگرم از انواع کودها ، بهسازهای خاک و بهبوددهنده های رشد شیمیایی - آلی و زیستی که برای استفاده آزمایشی و یا به عنوان نمونه برای اخذ مجوزهای لازم ، تولید یا وارد می شوند ، نیازمند ثبت نیستند .

ماده

۱۷ - خرید ، فروش ، واردات و صادرات انواع کودها ، بهسازهای خاک و بهبوددهنده های رشد شیمیایی - آلی و زیستی و سموم فاقد شماره ثبت در کشور ممنوع بوده و مشمول قوانین و مقررات مربوط می باشند .

تبصره ۱ - گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است از ورود اقلام موضوع این ماده که فاقد شماره ثبت می باشند ، جلوگیری کند .

تبصره ۲ - ورود حجم حداکثر پنج کیلوگرم اقلام موضوع این ماده به منظور آزمایش ، ثبت و یا دریافت مجوز از وزارت بلامانع است .

ماده ۱۸ - در اجرای ماده (۱۲) قانون ، سازمان مدیریت بحران کشور مکلف است

اعتبارات لازم برای تهیه و اجرای طرح بازسازی خاک های تخریب یافته و یا آلوده شده ناشی از حوادث طبیعی غیرمتربقه را به سازمان برنامه و بودجه کشور برای پیش بینی در لواح بودجه سنواتی اعلام نماید .

تبصره - سازمان و وزارت مکلفند گزارشی از خاک های تخریب یافته و یا آلوده شده ناشی از حادث طبیعی غیرمتربقه را به منظور تأمین اعتبارات موضوع این ماده به سازمان مدیریت بحران کشور اعلام نمایند.

ماده ۱۹ - به منظور جلوگیری از آلودگی و تخریب خاک در اراضی کشاورزی و سلامت محصولات تولیدی ، استفاده از فاضلاب در اراضی کشاورزی ممنوع است .

تبصره ۱ - وزارت نیرو مکلف است موقعیت و اطلاعات تصفیه خانه هایی که پساب آنها مورد استفاده اراضی کشاورزی قرار می گیرد را به سازمان ، وزارت و وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی اعلام نماید .

تبصره ۲ - سازمان موظف است با هماهنگی دستگاه های اجرایی ذی ربط ، دستورالعمل و ضوابط فنی استفاده از پساب در خاک را ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و ابلاغ نماید .

ماده ۲۰ - وزارت موظف است با همکاری سازمان ، وزارت نیرو ، وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، وزارت کشور و سازمان ملی استاندارد ایران ، ضوابط فنی استفاده از لجن فاضلاب و یا مواد حاصل از فراوری آن در خاک به عنوان کود را ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تدوین و ابلاغ نماید .

تبصره ۱ - وزارت

نیرو مکلف است تمهیدات لازم جمع آوری ، فراوری و استفاده لجن تصفیه خانه های فاضلاب شهری و روستایی به عنوان کود آلی قابل استفاده در اراضی کشاورزی بر اساس ضوابط فنی اعلامی را فراهم نماید .

تبصره ۲ - وزارت موظف است با همکاری سازمان و وزارت نیرو و سایر دستگاه های ذی ربط ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، ضوابط فنی و دستورالعمل اجرایی مدیریت زهاب های اراضی کشاورزی و گلخانه ها را به نحوی که متضمن جلوگیری از آلودگی و تخریب خاک شود ، تهیه و ابلاغ نماید .

تبصره ۳ - وزارت کشور مکلف است با همکاری سازمان ، وزارت ، وزارت نیرو و سایر دستگاه های اجرایی ذی ربط ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، آیین نامه مدیریت سپتاز (لجن فاضلاب) و نحوه تخلیه آن به محیط پذیرنده با رعایت حدود مجاز و استانداردهای مربوط را تهیه و برای تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید .

ماده ۲۱ - مدیریت اجرایی پسماندهای عادی و کشاورزی موضوع بند (ج) ماده (۲) قانون مدیریت پسماندها مصوب ۱۳۸۳ مکلف است اقدامات و تمهیدات لازم جمع آوری ، ذخیره سازی ، جداسازی ، حمل و نقل ، بازیافت ، پردازش ، دفع و یا فراوری پسماندهای آلی و استفاده از آنها به عنوان کود آلی قابل استفاده در اراضی کشاورزی بر اساس استانداردهای موضوع ماده (۱۶) آیین نامه اجرایی قانون مدیریت پسماندها موضوع تصویب نامه شماره ۱۳۸۴/۵/۱ مورخ ۱۳۸۶/۲/۲۸ شماره ۱۳۲۵۶۱ ترا فراهم نماید .

ماده ۲۲ - رهاسازی و دپوی (تخلیه و انباشت) هرگونه مواد پلاستیکی در خاک که منجر به بروز آلودگی و یا تخریب خاک شود ، ممنوع است .

ماده ۲۳ - وزارت موظف است دستورالعمل های فنی مدیریت بقایای گیاهی را تهیه و روش های صحیح مدیریت بقایای را در قالب برنامه های آموزشی و ترویجی در جامعه بهره برداران توسعه دهد .

موظف است در چهارچوب وظایف و اختیارات قانونی ، نسبت به اجرای برنامه حفظ و ارتقای ماده آلی خاک جهت حفاظت از منابع خاک و افزایش بهره وری منابع و نهاده های کشاورزی و منابع طبیعی اقدام نماید .

ماده ۲۴ - وزارت موظف است با همکاری دستگاه های اجرایی ذی ربط و با استفاده از ظرفیت

ها و ابزار قانونی ، از صادرات کودهای آلی و منابع آلی قابل برگشت به خاک ، جلوگیری کرده و با بهره گیری از مشوق های مختلف ، تمهیدات مصرف حداکثری این مواد در اراضی کشاورزی کشور را فراهم نماید .

ماده ۲۵ - وزارت موظف است با همکاری سازمان و دستگاه های ذی ربط ، ظرف شش ماه از تاریخ

ابلاغ این آیین نامه ، دستورالعمل برداشت ، جایه جایی و حمل خاک و ظرف یک سال ، نقشه مناطق و میزان مجاز برداشت سالانه خاک جهت مصارف مختلف را با رعایت ماده (۲۱) قانون ، تدوین و ابلاغ نماید .

تبصره ۱ - وزارت موظف است با رعایت ماده (۱۶) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۳ ، دستورالعمل ضوابط برداشت و انتقال خاک های آلی در داخل کشور و تهیه نقشه و مدیریت خاک های مورد اشاره و بهره برداری پایداری از آن را مشتمل بر ظرفیت تولید و سرعت تجزیه مواد آلی در هر منطقه را ، با اولویت اراضی کشاورزی ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، تدوین و اعلام نماید .

تبصره ۲ - هرگونه برداشت ، جایه جایی ، خاکریزی و اضافه نمودن خاک ، خارج از حدود و ضوابطی که در دستورالعمل های این ماده برای کاربری های مختلف تعیین می شود ، ممنوع می باشد .

ماده ۲۶ - انتخاب ضابط دادگستری موضوع ماده (۲۳) قانون ،

با رعایت قوانین و مقررات مربوط و از میان افراد واجد شرایط دارای حداقل مدرک کارشناسی کشاورزی ، منابع طبیعی و محیط زیست با اولویت رشته های حفاظت از خاک ، آبخیزداری و علوم خاک انجام می شود .

تبصره - تمامی مراکز دولتی و غیردولتی موظفند تمهیدات لازم برای ورود ضابطان مذکور جهت انجام مأموریت های موضوع قانون و این آیین نامه را فراهم نمایند . مراکز مذکور در صورت ممانعت ، مشمول مجازات مقرر در قوانین مربوط می شوند . در صورتی که این مراکز از جمله مراکز نظامی یا هسته ای باشند ، با رعایت قوانین مربوط به این مراکز ، مأموران واجد شرایط باید حداکثر یک هفته قبل با امضای عالی ترین مقام وزارت یا سازمان حسب مورد به مراکز مذکور معرفی شوند .

ماده ۲۷ - وزارت و سازمان موظفند با همکاری دستگاه های اجرایی ذی ربط ، نسبت به تهیه محتوای آموزشی و ترویجی در رابطه با مدیریت بهینه و حفاظت خاک اقدام و با بهره گیری از ظرفیت سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ، سایر رسانه های دولتی و دستگاه های اجرایی برای تحقق اهداف موضوع قانون و این آیین نامه ، موارد زیر را برنامه ریزی و اجرا نمایند :

۱ - ارتقای سطح فرهنگ عمومی مردم به منظور حفاظت و صیانت از منابع خاک کشور .

۲ - ارتقای سطح دانش عمومی و تخصصی مردم در سطوح مختلف از طریق آموزش های رسمی و غیررسمی در مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از منابع خاک کشور .

۳ - بهره گیری از مشارکت مردم و سازمان های مردم نهاد در فرهنگ سازی عمومی در حفظ ، احیا ، توسعه و بهره برداری پایدار از منابع خاک کشور .

۴ - تمهید و اقدامات تشویقی سرمایه گذاری بخش خصوصی و شرکت های دانش بنیان در امر آموزش ، تحقیق و ترویج مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور .

۵ - بهره گیری از ظرفیت نهادها و سازمان های ذی ربط ملی ، منطقه ای و بین المللی .

ماده ۲۸ - وزارت خانه های آموزش و پرورش و علوم ، تحقیقات و فناوری موظفند محتوای علمی و آموزشی تهیه شده توسط وزارت و سازمان در رابطه با جایگاه و اهمیت منابع خاک و مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور را در دروس مقاطع تحصیلی مختلف پیش بینی نمایند .

ماده ۲۹ - سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است درآمد موضوع ماده (۲۵) قانون را در قالب ردیف درآمد - هزینه براساس پیشنهاد سازمان و وزارت در لوایح بودجه سنتوایی پیش بینی نماید .

ماده ۳۰ - سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است اعتبارات لازم جهت اجرایی شدن قانون ، این آیین نامه و خط مشی های مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور را بر اساس پیشنهاد سازمان و وزارت در لوایح بودجه سنتوایی پیش بینی نماید .

ماده ۳۱ - در اجرای ماده (۱۱) قانون ، سازمان مکلف است با همکاری دستگاه های اجرایی نسبت به بازنگری حدود مجاز آلودگی خاک ظرف دو سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه اقدام نماید .

معاون اول رئیس جمهور - محمد مخبر